

CONSTRUINT UN BLOC A PARTIR D'UNA WEBQUEST

Josefina Ferrés Font
josefina.ferres@udg.edu

Meritxell Estebanell Minguell
meritxell.estebanell@udg.edu

Universitat de Girona

Resum

La proposta que es presenta a continuació s'emmarca en el desenvolupament de l'assignatura Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació als Estudis de Mestre de la Facultat d'Educació i Psicologia de la Universitat de Girona.

Tot i que l'assignatura forma part del pla d'estudis actuals, des de fa uns cursos la docència s'està duent a terme planificant activitats d'aprenentatge que van encaminades a adquirir els coneixements i les habilitats que els han de permetre començar a assolir algunes de les competències que ha de tenir un estudiant de Magisteri en acabar els seus estudis.

Cal tenir en consideració que l'assignatura s'imparteix en el segon quadrimestre del 1r. curs dels estudis, la qual cosa ocasiona que els estudiants tinguin encara una escassa formació didàctica i psicològica, circumstància que dificulta emprendre amb certa profunditat l'anàlisi dels recursos tecnològics i la seva integració en la planificació de processos d'ensenyament-aprenentatge.

Per tal de superar aquesta limitació i aconseguir que els estudiants puguin realitzar un aprenentatge significatiu que a la vegada els ajudi a comprendre la relació entre els aspectes teòrics i la futura pràctica professional, fa tres cursos es va preparar una proposta de treball basada en la metodologia de les WebQuest.

L'experiència, que es va iniciar en el curs 2004-05, s'ha anat avaluant en finalitzar cada curs a partir de les opinions de l'alumnat i també de les reflexions del professorat implicat en la docència de l'assignatura. El resultat d'aquestes avaluacions han permès refermar la idea inicial que la metodologia emprada podia ser útil i a la vegada ha empès l'equip de professorat a valorar la conveniència de continuar amb la proposta adequant-la a les possibilitats que en aquests moments ofereix la Web 2.0: la utilització d'un bloc com a espai de creació i de difusió d'informació i d'opinió. La WebQuest serveix de guia en el procés de creació per part de cada equip d'alumnes.

Donat que l'experiència s'està duent a terme en aquest curs, en aquests moments no es pot fer una avaluació en profunditat, però es presentarà la proposta i es farà una valoració d'acord el moment actual de desenvolupament.

Antecedents

L'experiència que es presenta a continuació es pot considerar l'evolució d'una pràctica que s'ha estat duent a terme des del curs 2004-05 en el marc de l'assignatura Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació de tots els Estudis de Mestre de la Facultat d'Educació i Psicologia de la Universitat de Girona i que es concreta en la utilització d'una

WebQuest que guia l'activitat de l'alumnat per a treballar alguns dels continguts de l'assignatura.

Adoptar aquesta metodologia de treball va ser una opció per tal de superar de forma innovadora certes circumstàncies que dificultaven el desenvolupament de la docència segons les expectatives de l'equip de professorat¹ responsable de la matèria .

Per una part, la ubicació de l'assignatura en el pla d'estudis -2n. Semestre del 1r. curs – ocasiona que en el moment del curs en el qual s'imparteix els alumnes només han pogut desenvolupar la meitat del programa de les matèries de Didàctica General i Psicologia de l'Educació i del desenvolupament en l'edat escolar. Els continguts que es treballen en ambdues assignatures són fonamentals per a tenir suficients coneixements i habilitats que els permetin emprendre amb certa profunditat l'anàlisi dels recursos tecnològics i la seva integració en la planificació de processos d'ensenyament-aprenentatge, continguts bàsics de l'assignatura de Noves tecnologies aplicades a l'educació.

Per altra part, l'assignació creditícia i la seva correspondència amb hores de classe. Els 6 crèdits corresponents a l'assignatura estan distribuïts en 1,5 de teòrics, 4 de pràctics i altres 0,5 pràctics que es dediquen a un primer contacte amb l'escola. Aquests, traduïts en sessions de treball, es converteixen en dues sessions de hora i mitja al llarg de 14 setmanes la qual cosa significa una presència a classe de 42 hores enfront les 55 que correspondrien segons la relació actual de crèdits i hora de classe. La diferència entre el còmput d'hores que correspondria a una assignatura amb aquesta càrrega creditícia i la presència real a classe es compensa amb el temps que haurà de dedicar cada estudiant al treball personal realitzant algunes pràctiques com les que es presenten en aquest document. Per tant, es pren en consideració el temps dedicat a classe i fora de ella, circumstància que es presenta en les primeres sessions del curs justificant d'aquesta manera la demanda d'alguns treballs que els exigirà una dedicació fora de classe que es podria considerar excessiva.

I per últim, la preocupació de l'equip de professorat implicat en aquesta experiència de presentar els continguts de l'assignatura de manera que els estudiants puguin realitzar un aprenentatge significatiu i que, a la vegada, comprenguin la relació entre els aspectes més teòrics que cursen a l'assignatura i la seva futura pràctica professional.

Per això es va optar per utilitzar la metodologia de treball coneguda com a WebQuest (Bernie Dodge, el seu creador les defineix com "una activitat d'investigació en la qual la informació amb que interactuen els alumnes prové total o parcialment de recursos d'Internet" (Adell, 2004)) per tal de proposar a l'alumnat una tasca que els hauria de permetre conèixer les possibilitats didàctiques de diferents programes educatius i d'Internet.

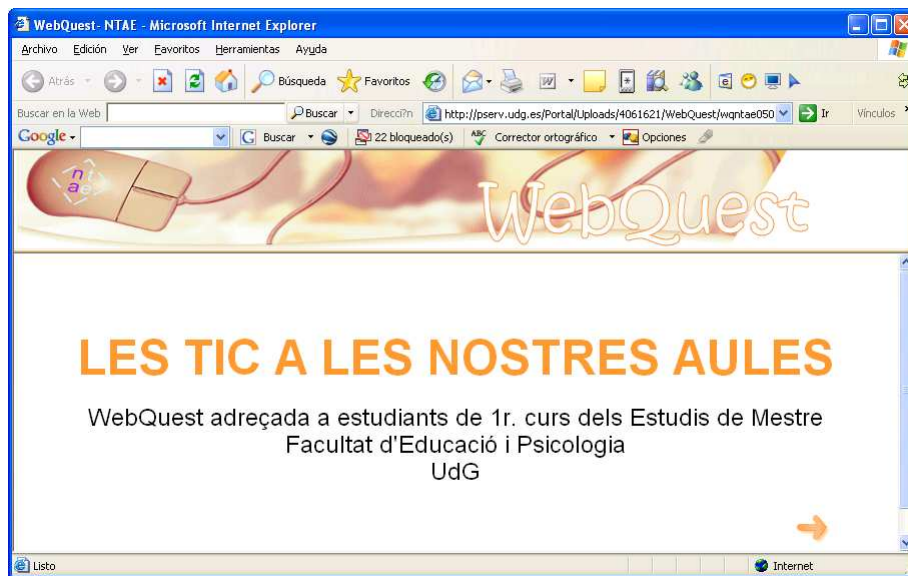
En aquest context, la proposta incidia en el treball sobre els següents temes que es desenvolupen al llarg del curs :

- Les xarxes de comunicació
- Programes multimèdia educatius
- Aplicacions didàctiques, organitzatives i administratives de les TIC

¹ Format per: Dra. Meritxell Estebanell, Prof. Josefina Ferrés, Dra. Eulàlia Guiu, Prof. Pere Cornellà, Prof. Teia Baus i Prof. Joan Frigola.

La complexitat de la temàtica, el caire pràctic que es precisa per al seu estudi i les raons abans presentades, van fer optar per aquesta metodologia i preparar la WebQuest "Les TIC a les nostres aules" que presentava una situació en la qual els alumnes s'haurien d'enfrontar a un projecte similar al que es podrien trobar en el seu futur professional. Per tal de desenvolupar-lo haurien d'aprofundir sobre diversos aspectes teòrics i treballar a partir de determinats documents.

Figura 1: Accés a la WebQuest

Seguint les diferents parts que es proposen per a una WebQuest, la INTRODUCCIÓ presentava la situació inicial. Tot i que la versió de cada curs ha anat variant, per norma general es demanava que es possessin en el rol d'un equip de professorat d'un Centre d'Educació Infantil i Primària que estava duent a terme un Pla Estratègic per implantar l'ús de les TIC. En el marc d'aquest pla iniciaven una formació en el centre basada en l'estudi de diferents recursos tecnològics que es poden trobar en el mercat, que ofereix l'administració educativa a les escoles o que són accessibles a través d'Internet.

La TASCA a realitzar es presentava clara i concreta des del inici: cada equip hauria de preparar un informe amb un determinat contingut, que tot i que s'ha variat al llarg dels cursos, en general demanava que fessin propostes d'adquisició i/o aplicació de programari educatiu divers i també que analitzessin diferents recursos que es podien trobar a la xarxa. Per realitzar aquesta tasca se'ls proposava de seguir un PROCÉS que es desglossava en una sèrie d'activitats. Algunes d'elles es realitzarien de manera individual i tenien com a finalitat adquirir els coneixements teòrics necessaris per a dur a terme altres activitats proposades que tenien un caràcter d'anàlisi i aplicació d'aquells coneixements. D'altres es realitzarien en grup i tenien com a finalitat el intercanvi d'idees i la presa de decisions. Algunes de les feines es realitzaven a classe amb ajuda del professor i d'altres havien de realitzar-se autònomament. Per ajudar a l'alumnat a organitzar el seu temps, es suggerien unes dates que havien de servir com a pauta pel desenvolupament del treball i que podien adaptar-se al ritme de cadascun dels grups.

El resultat de tot el treball quedava recollit en un informe final que, a manera de portafolis, presentava totes les produccions dels estudiants i que s'exposava i defensava en una sessió de classe ajudats d'una presentació en Power Point preparada per ells mateixos.

Tot aquest procés els havia de permetre analitzar, avaluar i aplicar diferent programari educatiu i recursos d'Internet i desenvolupar una sèrie d'activitats similars a les que realitzaran en el seu futur professional. Aquesta TASCA, segons la "tareonomia del WebQuest" que suggereix Dodge (2002) respondria al que es defineix com a tasca analítica, d'emissió de judici i de construcció de consens.

En finalitzar cada curs es va passar un qüestionari a l'alumnat per recollir les seves opinions i valoracions sobre el treball fet² de manera que es va anar adequant la proposta amb les aportacions que havien anat sorgint.

D'aquestes valoracions i també de les del professorat implicat es podia concloure que la WebQuest es presenta com una metodologia útil per l'alumnat i que l'experiència permet presentar una pràctica propera a la realitat professional.

A partir del que s'ha exposat, es pot entreveure la similitud entre aquesta metodologia i d'altres altament actives per part de l'alumnat. Com resumeix Quintana (2007):

" La metodologia de les WQ integra l'ús de les TIC, i d'Internet, amb propostes pedagògiques actives i innovadores, d'important tradició europea en el primer quart del segle XX (Area, 2006).

A més, connecta amb el mètode de treball per projectes; amb el de l'aprenentatge basat en preguntes, recerques (inquiry) o problemes de Dewey – ABP/PBL (Font, en línia) - i amb la creació de bastides (scaffoldings) de Bruner, enteses com els ajuts educatius que el professorat posa a l'abast de l'alumnat perquè aquest pugui avançar millor en els seus aprenentatges, i que faciliten la comprensió i l'atribució de significats a la informació, la seva apropiació i internalització".

Per tot això, tant des del punt de vista dels resultats obtinguts com per la fonamentació psicològica i didàctica de la metodologia, la WebQuest es reafirmava, al nostre paper, com una bona metodologia a seguir per tal d'aconseguir un aprenentatge significatiu.

Aprofitant els recursos de la Web 2.0: de la WebQuest al Bloc

Després de l'experiència, gratificant per part de l'equip de professorat i molt ben valorada per l'alumnat, es va plantejar la possibilitat d'aprofitar els recursos que ofereix la Web 2.0. D'aquesta manera, es podria millorar seguint la idea que proposa Dodge "utilitzar el mitjà" quan ens parla dels principis que ha de seguir una bona WebQuest:

² Una descripció més exhaustiva de la proposta i el resultat de les valoracions estan publicades a : FERRÉS, J. (2007) WebQuest: les TIC a les nostres aules. A *Aproximació a l'Espai Europeu d'Educació Superior des de les aules*. Girona: Universitat de Girona. Servei de Publicacions.

“En analitzar amb proximitat el que ja existeix, he identificat cinc suggeriments puntuals i importants que ajudaran en la creació de les seves pròpies WebQuests. Forçant una mica l’alfabet es poden incloure aquests cinc principis guia en la paraula

FOCUS:

Find great sites. (Localitzi llocs fabulosos)

Orchestrate your learners and resources. (Organitzi aprenents i recursos)

Challenge your learners to think. (Motivi als seus aprenents a pensar)

Use the medium. (Utilitzi el mitjà)

Scaffold high expectations. (Edifiqui una bastida per aconseguir expectatives elevades)” (Dodge, 2002) ³

Per tant, si es volia “utilitzar el mitjà” aprofitant les noves possibilitats tecnològiques va semblar que el fet d'utilitzar els blocs podia ser força adient.

Els blocs (també anomenats, blogs, weblogs, bitàcoles ...) són: “ ... pàgines web amb històries ordenades cronològicament, actualitzades molt sovint i que ens orienten mitjançant enllaços sobre el més interessant que podem trobar a Internet” (Ramil Ferreiro, X., 2002)

Tot i que Dave Winer es considera l'autor de la primera entrada de “Scripting News”, l'1 d'abril de 1997, el que es considera el primer “weblog” d'Internet, ell mateix reconeix que el primer weblog va ser el primer lloc web, per tant *What's New in '92* on Tim Berners-Lee va anar explicant el procés del projecte World Wide Web que es va posar en funcionament aquell any a Ginebra.

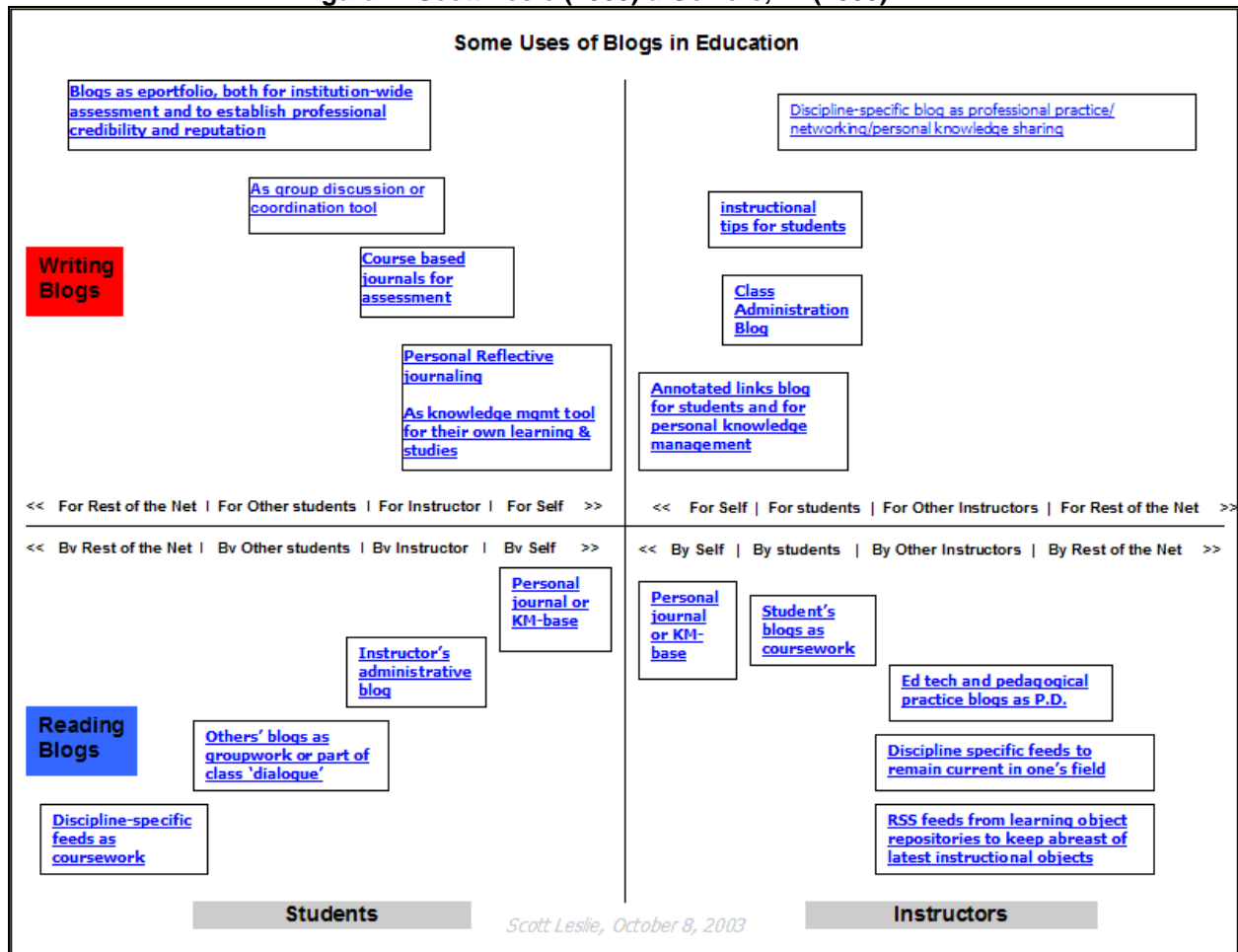
L'expansió dels blogs ha donat lloc a la blogosfera, un espai a la Xarxa on milions d'internautes formen veritables comunitats en totes les llengües i cultures i construeixen noves formes d'expressió, de conversa i de coneixement. Una de les variants són els fotologs, àmpliament difosos entre els adolescents i els joves en l'actualitat.

Si els blocs són formes de comunicació, d'intercanvi i de difusió d'informació és fàcil comprendre que el seu ús en educació és altament recomanable per diverses qüestions. Tal i com recull Gewerc (2005) a partir de la proposta de Scott (2003), el fet d'escriure blocs per part dels estudiants pot tenir diferents usos, entre ells:

- Com a e-portafoli
- Com a eina de discussió
- Com a diari que reculli les seves reflexions
- Com a eina de gestió del coneixement i del propi aprenentatge i estudis

³T. de l'autora.

Figura 2: Scott Lesle (2003) a Gewerc, A. (2005)

Els blocs utilitzats en educació han adoptat una entitat pròpia i se'ls anomena *edublogs*⁴. Tal i com apareix en el quadre anterior, la seva utilització en el camp de l'educació tant es pot utilitzar des del punt de vista del estudiant –com a creador o lector– com del professorat també com a creador o lector. En el nostre cas, l'estudiant és el creador del bloc i el professor serà un dels lectors del bloc d'un grup d'estudiants.

La integració de la creació d'un bloc en la WebQuest, ha obligat a modificar algunes de les seves parts però no la seva filosofia inicial. El seu títol s'ha modificat pel de "El Bloc"⁵ i en aquest cas la situació inicial que se'ls presenta és la següent:

"Sou un grup de mestres d'Ed. Infantil i d'Ed. Primària interessats en la utilització de les TIC com a eines de treball i com a recursos útils per tractar i investigar sobre diferents temes.

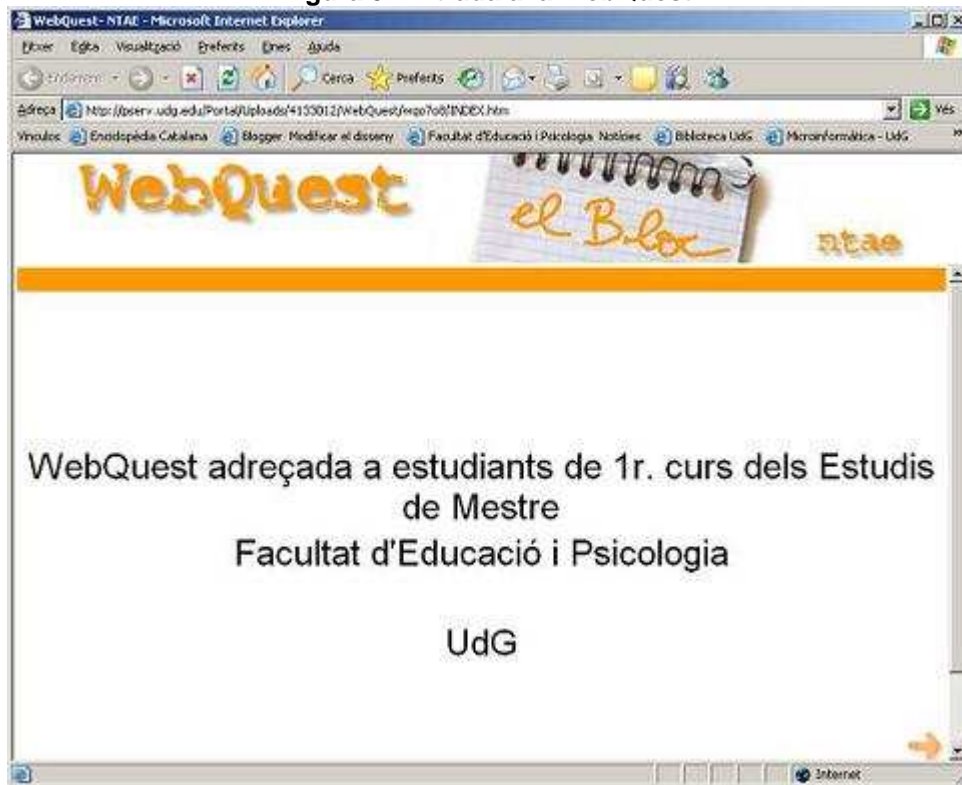
En una trobada que va fer, se us va acudir que seria interessant poder-vos organitzar i treballar conjuntament per a cercar recursos diversos per treballar amb els vostres nens i nenes.

⁴ Una cerca a Google de l'entrada "Edublogs" dona un resultat de 1.130.000 referències a la xarxa. (abril 2008)

⁵ Davant la polèmica entre l'adopció de la paraula "blog" o "bloc" s'ha optat per aquesta última seguint la línia que ha marcat XTECBlocs.

Com que esteu en escoles diferents i alguns de vosaltres fins i tot en poblacions diferents, teniu greus problemes per a coincidir i trobar-vos per la qual cosa heu decidit treballar a través de la xarxa per a poder-vos comunicar i anar compartint recursos i opinions. És per això que heu pensat en fer un bloc que presentarà aquests recursos i que serà útil per a vosaltres i per a tota aquella gent amb interessos i necessitats semblants⁶.

Figura 3: Entrada a la WebQuest.

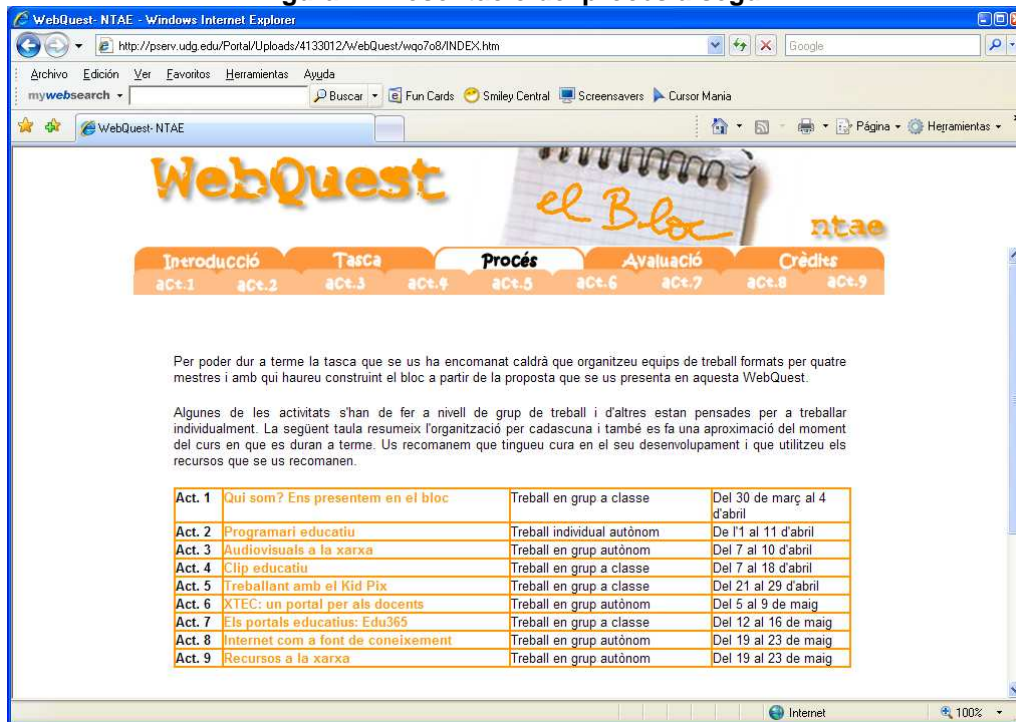
D'aquesta manera es justifica totalment la utilització del recurs en sí i s'integra en la situació que es simula. La TASCA es concreta en constituir grups de treball i crear un bloc que presenti diferents recursos digitals i propostes didàctiques per a treballar en una etapa i cicle educatiu determinats. Al final de curs presentaran el resultat del treball en una sessió de classe.

Aquesta situació fictícia els portarà a analitzar diferents recursos que es troben a la xarxa, fer propostes d'aplicació, crear alguns materials i publicar-los a través del bloc i per tant generar un espai en el que altres mestres puguin trobar recursos interessants.

El PROCÉS es divideix en 9 activitats diferents que combinen les individuals amb les d'equip tal com es mostra al gràfic següent. Se'ls dona una referència temporal per tal que puguin organitzar-se el temps.

⁶ <http://pserv.udg.edu/Portal/Uploads/4133012/WebQuest/wqo7o8/INDEX.htm>. Els estudiants hi accedeixen a través de la pàgina de l'assignatura en la intranet docent "La meua UdG".

Figura 4: Presentació del procés a seguir

WebQuest-NTAE

WebQuest el Bloc ntae

Inroducció Tasca Procés Avaluació Crèdits

aCt.1 aCt.2 aCt.3 aCt.4 aCt.5 aCt.6 aCt.7 aCt.8 aCt.9

Per poder dur a terme la tasca que se us ha encomanat caldrà que organitzeu equips de treball formats per quatre mestres i amb qui hauréu construït el bloc a partir de la proposta que se us presenta en aquesta WebQuest.

Algunes de les activitats s'han de fer a nivell de grup de treball i d'altres estan pensades per a treballar individualment. La següent taula resumeix l'organització per cadascuna i també es fa una aproximació del moment del curs en que es duren a terme. Us recomanem que tingueu cura en el seu desenvolupament i que utilitzeu els recursos que se us recomanen.

Act. 1	Qui som? Ens presentem en el bloc	Treball en grup a classe	Del 30 de març al 4 d'abril
Act. 2	Programari educatiu	Treball individual autònom	De l'1 al 11 d'abril
Act. 3	Audiovisuals a la xarxa	Treball en grup autònom	Del 7 al 10 d'abril
Act. 4	Clip educatiu	Treball en grup a classe	Del 7 al 18 d'abril
Act. 5	Treballant amb el Kid Pix	Treball en grup a classe	Del 21 al 29 d'abril
Act. 6	XTEC: un portal per als docents	Treball en grup autònom	Del 5 al 9 de maig
Act. 7	Els portals educatius: Edu365	Treball en grup a classe	Del 12 al 16 de maig
Act. 8	Internet com a font de coneixement	Treball en grup autònom	Del 19 al 23 de maig
Act. 9	Recursos a la xarxa	Treball en grup autònom	Del 19 al 23 de maig

Seguint la proposta anterior, els estudiants trobaven en cadascuna de les activitats la concreció del que havien de desenvolupar (generalment tenien com a producció final la creació d'un nou article al seu bloc) i els recursos necessaris per a fer-ho:

Figura 5: Presentació de l'activitat 2

WebQuest-NTAE

WebQuest el Bloc ntae

Inroducció **act.2** Tasca Procés Avaluació Crèdits

aCt.1 aCt.2 aCt.3 aCt.4 aCt.5 aCt.6 aCt.7 aCt.8 aCt.9

Programari educatiu

De manera individual, consulteu la Unitat Docència Virtual PROGRAMARI EDUCATIU que podeu localitzar a l'apartat de recursos.

Aquesta fonamentació teòrica us ajudarà en les activitats posterior d'anàlisis de recursos i us permetrà escollir aquells que considereu de més interès i que anireu enllaçant del vostre bloc.

Recursos:

Unitat de Docència Virtual: EL PROGRAMARI EDUCATIU

Per tal d'avaluar el treball es va preparar una rúbrica a partir de la qual els estudiants poden saber quins seran els criteris d'avaluació de cadascuna de les activitats que es presenten.

Una de les limitacions que van sorgir fou la impossibilitat de la creació d'un bloc en la plataforma docent institucional utilitzada en la nostra universitat (La meua UdG) doncs aquesta no integra aquest recurs. Davant d'aquesta situació es va optar per la utilització del portal **Blogger** per a editar i publicar tots els blocs. En realitat, la importància rau en la utilització del tipus de recurs, entendre la seva funcionalitat, la manera d'accedir a l'edició i la seva organització; el fet d'utilitzar una o altra plataforma no és la qüestió bàsica.

La modificació de la proposta respecte cursos anteriors, havia de permetre afegir nous valors que presentem a continuació:

Un dels objectius era **ser coherent entre el contingut de l'assignatura** (Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació) **i la demanda de treball** que es fa des de la mateixa assignatura. La formulació de la WebQuest com a guia de treball i la demanda de creació d'un bloc contempla aspectes d'aplicació de les TIC a l'educació (anàlisi de llocs web, cerca i anàlisi de recursos adients per a nivells i temàtiques concretes, anàlisi d'experiències ...) però també n'inclou d'altres de caire més tecnològic que permeten desenvolupar determinades habilitats i destreses encaminades a assolir competències de caire digital:

- Creació d'un bloc:
 - utilització d'un gestor de blocs (Blogger)
 - administrar un bloc i donar permisos
 - personalitzar la interfície
 - crear elements diferents en el bloc
- Edició de vídeo digital: Utilització de programari específic (Windows Movie Maker).
- Edició de so digital: Utilització de programari específic (Audacity).
- Publicació d'un vídeo a la xarxa (a través de YouTube)
- Incrustar un vídeo al bloc

A la vegada, el fet d'**utilitzar aquesta nova forma d'expressió, comunicació i difusió**, força als estudiants a tenir en compte aspectes comunicatius diversos: lingüístics, gràfics, organització dels continguts en l'espai de la pantalla... Per altra banda, haver de publicar-lo directament sense una revisió prèvia per part del professorat, els exigeix que hi hagi una **autoregulació del treball** pel que fa al contingut (el fet de crear un document/espai que es publicarà a través d'Internet hauria d'augmentar l'autoexigència dels seus autors envers la qualitat dels continguts i també dels aspectes formals) i per tant se n'han de fer totalment responsables. També pel que fa als terminis de presentació ja que una de les demandes que es fa és que es vagi presentant complint uns terminis marcats.

Per altra banda es pretenia **apropar la docència** i el treball de determinats continguts **a la realitat escolar**. En aquest sentit cal tenir en consideració que en aquests moments des del Departament d'Educació s'ofereixen les eines necessàries per a utilitzar aquest recurs des de les aules (XTECBlocs⁷) i per tant serà un dels aspectes que ells

⁷ <http://blocs.xtec.cat/>

hauran de tenir en compte en el seu futur professional: la seva utilització amb els alumnes i també com a professionals. El fet d'utilitzar-ho ara com a estudiants també els permet experimentar directament amb el recurs i **analitzar la seva potencialitat didàctica**.

També es va veure la possibilitat de facilitar alguns aspectes organitzatius del treball en equip. Sovint la gestió del temps i de la tasca a fer porta conflictes en el sí del grup. **Treballar en equip asincrònicament** permet que els diferents integrants puguin treballar de manera autònoma però respectant el treball fet pels companys. Un fet important i rellevant és que els estudiants també treballaven i interaccionaven cara a cara entre ells a classe. En aquests moments de treball presencial es podien prendre acords, consensuar opinions ... de manera que, posteriorment, cadascun d'ells podia continuar amb el treball que s'havien assignat o que havien de fer obligatòriament de manera individual.

Un altre dels problemes que sovint sorgeixen en els treballs en equip és la participació real de tots els membres del grup. En aquest cas, **el registre de l'autoria de cadascuna de les aportacions** (en forma d'article o comentari a altres articles dels companys) dona credibilitat a la participació de cadascun dels participants. A la vegada, l'avaluació conjunta també ha de provocar que tots es sentin responsables del resultat però a la vegada que també tinguin dret a reclamar la participació de cadascun d'ells.

I en darrer terme, es continuava amb la línia iniciada en els cursos anteriors: fer **una proposta de treball col·laboratiu** que, en aquest cas, es donava a diferents nivells: entre els membres de l'equip (tots tenen un objectiu comú, hi ha una interdependència positiva entre tots els participants a la vegada que una responsabilitat individual i grupal) però també entre els diferents equips que han elaborat altres blocs ja que cadascun d'ells inclou els enllaços a altres blocs creats a la mateixa classe creant un "espai de blocs educatius" creat entre tots els estudiants dels Estudis de Mestre.

Un primer balanç

En el moment de redactar aquest document, la proposta encara s'està duent a terme per tant només es poden fer algunes consideracions de caire general i que responen a una anàlisi poc aprofundida del tema però a la vegada corresponen al que s'ha estat vivint en el sí de les classes.

Des del punt de vista del professorat, la proposta es valora positivament tenint en compte els resultats que s'han pogut observar i fins i tot es podria dir que s'han superat les expectatives en escriure. L'alumnat ha mostrat un alt interès en la creació del bloc de manera que, en determinats casos, han millorat el que se'ls demanava tant en contingut del bloc com en aspectes més tecnològics.

En certa mesura podríem afirmar que, la majoria del nostre alumnat ens ha demostrat que són nadius digitals. Per gran part d'ells la tecnologia és quelcom gairebé transparent que s'utilitza d'una forma força natural i integrada en moltes de les seves activitats tant docents com lúdiques. Mentre tant, el professorat –la majoria immigrants digitals- els fa propostes de treball basades en tecnologies anteriors i que, sovint, en el seu futur professional resultaran obsoletes.

Una de les modificacions que ha calgut fer és la revisió de la rúbrica d'avaluació doncs ha semblat important tenir una pauta comuna per dur a terme la valoració de cadascun dels blocs considerant tots els aspectes diferents que convergien en la demanda que es feia als estudiants.

Al marge d'aquestes consideracions, vistes només des del punt de vista del professorat, ha semblat oportú preguntar la opinió a l'alumnat. Amb aquesta finalitat es va enviar un correu electrònic a dos dels grups que estan duent a terme el treball (50 alumnes aproximadament) de les especialitats dels Estudis de Mestre d'Ed. Musical i dels Estudis de Mestre d'Ed. Primària.

S'ha obtingut resposta d'11 alumnes. Tot i que això només correspon al 22% dels preguntats i que, segurament, només han respost aquells que tenen una opinió favorable, en aquests moments aquestes informacions ens permeten fer un primer balanç del desenvolupament de la proposta tot i que s'espera a acabar el curs i poder contrastar aquestes dades amb els resultats dels treballs i una recollida d'informació més àmplia.

Les preguntes que se'ls va formular eren les següents:

- *Què et va semblar quan et van proposar fer un bloc com a treball de l'assignatura?*
- *El fet de que sigui en grup, afavoreix la realització del treball? Per quins motius?*
- *Què estàs aprenent fent el bloc?*
- *Et servirà com a mestre/a? Perquè?*

Les respostes obtingudes són força similars i ens ajuden a evidenciar que s'han acomplert alguns dels objectius que l'equip de professorat havia fixat en el moment de plantejar la proposta. Els aspectes que ressalten els alumnes són:

- La seva utilitat tant com professional com personal. Descobreixen les possibilitats didàctiques de la seva utilització a l'aula i també com a eina per a compartir informació amb d'altres professionals.
- Els blocs són una eina de difusió d'informació i per compartir opinions, coneixement.
- L'edició del bloc resulta força fàcil i intuïtiva.
- És una proposta interessant i motivadora.
- La pauta que se'ls dona (l'estructura de WebQuest) els ajuda a seguir el treball.
- El fet de treballar en grup es valora positivament pel fet que ajuda a compartir idees i fins i tot pot afavorir la motivació.
- La gestió del temps i del treball dels participants és una dificultat .
- Es descobreixen les possibilitats del treball col·laboratiu a la vegada que l'essència pròpia del treball amb el bloc.
- Aprenen, a partir de l'experimentació, que el bloc és una eina de comunicació i de col·laboració.
- Es fan cerques sobre temes concrets.
- Es descobreix l'aplicació a l'escola de les eines utilitzades.
- S'entén el bloc com a eina de treball.
- Es fa transferència del que s'aprèn per aplicar-ho en altres àmbits de la seva vida personal i professional.

A continuació es transcriuen algunes de les respostes per tal d'il·lustrar el que s'ha presentat anteriorment:

“És un bon mètode que tothom pugui difondre informació sobre allò que creu interessant de manera que tothom que estigui interessat pugui accedir-hi “

“És un mètode molt interessant per compartir coneixements, opinions...”

“Treball que ens permetrà poder comunicar-nos amb altres mestres, adquirir recursos, mètodes, estratègies... i crear nou material que de ben segur ens serà molt profitós”

“La primera impressió va ser: uf... quina feinada que ens espera... Però la veritat és que ha estat molt ben pautat, i això ens a ajudat molt ja que ens guiava com ho havíem de fer. Per tant no resulta una feinada (tot i que comporta feina)”

“.. personalment aquest treball em resulta molt interessant i estic motivada per fer-lo.”

“D'entrada em va sorprendre moltíssim, ho vaig trobar estrany i fins i tot em va semblar una tasca MOLT difícil de fer. I encara més quan ens van dir que caldria elaborar un clip! Finalment valoro que ha estat un aprenentatge molt interessant, que obra moltes possibilitats de treball que desconeixia”

“..haig de reconèixer que encara no hi veia totes les possibilitats didàctiques que he comprovat que podia arribar a tenir. Al mateix temps, vaig veure com podia ser un nou recurs útil i diferent que seria motivador pels meus futurs alumnes. També vaig pensar que m'ajudaria a aprofundir el coneixement de l'ordinador i del seu programari, i de les seves possibilitats”

“El fet de ser un treball en grup comporta en treballar amb persones que tenen coneixements diversos i que per tant poden saber fer alguna cosa que jo no la sàpiga fer. Això comporta que la meva amiga que ho sap fer me n'ensenyi, i entre totes ho fem lligar tot”.

“En primer lloc per qüestions de dinàmica: el treball en grup fa que les tasques es puguin compartir, que les dificultats no semblin tan importants, que dubtes i dificultats es puguin resoldre en primer lloc dintre el grup abans que demanar la intervenció del professor, que tots aprenem de les habilitats de tots, etc...”.

“Per qüestions del propi contingut: entenc el bloc com una eina d'intercanvi, de comunicació, de compartir coneixements, per tant, té molt més sentit si ja comença éssent una experiència d'un petit col·lectiu. Realment el treball en grup ens fa aprendre a treballar de manera cooperativa”.

“Com a mestres que serem el treball en equip és una part molt important de la nostra tasca (ja sigui entre el grup de docents com amb els alumnes) i personalment considero necessari treballar-la a consciència. En aquest cas, el

treball en grup ens permet una gran diversitat d'opinions, d'idees, de maneres de fer... molt positiva pel resultat final del blog".

"Tot treball en grup és positiu ja que aprens de tu mateix i dels demés".

"Estic aprenent que el bloc és un mitjà de comunicació que té un gran nombre de possibilitats. Amb ell pots publicar imatges, articles, vídeos, pots opinar tu sobre fets i poden opinar també els demés. Amb ell pots informar als teus alumnes o a d'altres professionals del teu àmbit de treball, fins i tot a curiosos que van a parar al teu bloc".

"Amb tot també estic aprenent a crear el teu propi espai web. El dissenyes tu a la teva manera i aquest fet el fa únic. És molt gratificant".

"Estic aprenent molts aspectes tècnics que no coneixia i nous programes que em poden ser de gran ajuda en un futur. També així, me n'adono de totes les possibilitats didàctiques que ofereix al bloc a tots els mestres i he après a buscar altres recursos i a enginyar noves activitats".

"Precisament, a nivell laboral necessitava crear un bloc en relació a un projecte bastant ampli i que afecta a un ampli col·lectiu. Haver fet aquesta experiència m'ha ajudat moltíssim".

"Resulta molt interessant crear un bloc, ja que així treballes amb els alumnes el funcionament de programes que són senzills però amb els quals pots crear infinitat de coses. A més el bloc es pot enfocar des de totes les àrees, fet pel qual l'alumnat estigui més motivat per aprendre"

"Fins ara no m'havia plantejat la utilitat d'aquesta eina a l'escola però després d'haver-hi treballat penso que:

- és molt aplicable a l'escola*
- pot resultar molt motivadora pels alumne*
- és un bona forma de compartir coneixement i experiències dintre i fora del centre (si ho valoro aplicat a l'escola)*
- és una forma d'incentivar l'expressió escrita i l'ús de les noves tecnologies*
- és interessant per intercanviar opinions, generar debat, dintre i fora del centre, etc...*
- és un bon recurs pels docents que volem treballar un tema comú (tal com l'hem aplicat a classe)".*

"En la societat en què vivim les noves tecnologies prenen un protagonisme molt important. Què millor que transmetre, treballar... els continguts escolars a través d'aquestes tecnologies. Per a ells suposa una manera diferent, actual i divertida d'aprendre i per a un mateix també".

"Crec que em servirà perquè tan actualment com a la llarga, les TIC continuaran existint, i diria més encara: en un futur seran imprescindibles, i aquests programes, etc. que ara existeixen s'aniran fent més complexos, i crec que és important que el professor conegui material, recursos i programes per poder ensenyar als alumnes".

“És una molt bona oportunitat de prendre consciència i d’adonar-nos del món en el que estem, d’un món en el qual la tecnologia preval en tots els aspectes. El bloc conté recursos i activitats que són útils a l’hora de programar un curs escolar i que podré utilitzar més endavant”.

L’anàlisi d’aquestes primeres respostes, i les pròpies reflexions com a autors i participants en la proposta, ens porta a considerar que el que plantejem pot resultar innovador i eficaç a la vegada que ajuda a l’alumnat a començar a treballar algunes habilitats i coneixements que els han d’ajudar a assolir algunes de les competències (o microcompetències) que caldria que tinguessin en acabar els seus estudis. A continuació referenciem aquelles que considerem que es treballen a la proposta i que figuren en el document sobre competències⁸ elaborat a la Facultat d’Educació i Psicologia per al futur Grau de Magisteri

- *Utilitzar i integrar crítica i adequadament les Tecnologies de la informació i la comunicació, tant com eina de treball professional, com a les activitats d’ensenyament aprenentatge.*
- *Saber seleccionar i elaborar recursos didàctics, atenent a criteris innovadors, estètics i de sostenibilitat.*
- *Demostrar coneixement de l’actualitat, dels mitjans de comunicació i dels recursos multimèdia, i fer una anàlisi crítica dels seus continguts, valorant la seva influència en l’educació*
- *Manifestar capacitat d’expressió, de relació i comunicació, així com d’equilibri emocional, en les diverses circumstàncies de l’activitat professional, a través dels diversos llenguatges.*
- *Demostrar hàbits i destreses per a l’aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure’l entre els alumnes.*
- *Potenciar i orientar el treball en equip i les actituds cooperatives de l’alumnat, del professorat, dels pares i mares i altres membres de la comunitat amb els que es treballa.*
- *Assumir la necessitat del desenvolupament professional continu, basat en la reflexió individual i en equip.*

Conclusions

Tal i com ja s’ha comentat anteriorment, la proposta està en fase d’aplicació, per tant les conclusions a les que es pot arribar són provisionals i corresponen a una primera anàlisi del que s’està desenvolupant. En aquest moment es pot concloure que:

- El bloc, com a eina utilitzada per ajudar a gestionar el treball d’equip, ha resultat eficaç en aquest sentit i motivadora per l’alumnat.
- La proposta té com a centre l’alumne doncs es parteix de la seva activitat –individual o grupal - per a construir el seu coneixement.
- La combinació de la metodologia WebQuest amb el recurs del bloc ha donat com a resultat una proposta de treball altament motivadora pels estudiants a la vegada que sembla que pugui portar a bons resultats d’aprenentatge per la seva part.

⁸ Competències per al nous títols de grau d’educació infantil i primària. Curs 2006 – 2007. Document de treball.

- La situació presentada els demana que es posin en el paper d'un mestre, per tant és una aproximació a la seva realitat professional i el permet aprendre algunes de les habilitats i coneixements que necessitarà per assolir les competències necessàries per a la seva tasca futura.
- Gran part de l'alumnat ha mostrat la seva apropiació de la tecnologia usada.
- La proposta de treballs d'aquest tipus força al professorat a treballar en equip tant en la seva preparació com en el seguiment i avaluació.

Bibliografia

Adell, J. (2004) *Internet en el aula: Las WebQuest* . , Revista electrònica de Tecnología Educativa (17). Recuperat el 10 de gener 2005 a: <http://www.uib.es/depart/gte/edutec-e/revelec17/adell_16a.htm>

Balagué, F., Zayas, F. (2007) *Usos educatius dels blogs. Recursos, orientacions i experiències per a docents* . Dossiers did@c-TIC's. Barcelona: UOC.

Dodge, B. (2002), Cinco Reglas para Escribir una Fabulosa WebQuest. *EDUTEKA*. Recuperado 18 marzo 2003 en <http://www.eduteka.org/profeinvidad.php3?ProfInvID=0010>

Dodge, B. (2002), Tareonomía del WebQuest: una taxonomía de tareas. *EDUTEKA*. Recuperado 18 marzo 2003 en <http://www.eduteka.org/profeinvidad.php3?ProfInvID=0010>

Ferrés, J. (2007). WebQuest: Les TIC a les nostres aules. A *Aproximació a l'Espai Europeu d'Educació Superior des de les aules*. Girona: Universitat de Girona. Servei de Publicacions.

Gewerc Barujel, A. (2005) *El uso de weblogs en la docencia universitaria*. *Relatec*. Recuperat el 28 abril 2008 a: [http://campusvirtual.unex.es/cala/editio/index.php?journal=relatec&page=article&op=view&path\[\]=173&path\[\]=163](http://campusvirtual.unex.es/cala/editio/index.php?journal=relatec&page=article&op=view&path[]=173&path[]=163).

Johnson, D.W; Johnson, R.T., Holubec, E.J. (1999). *El Aprendizaje cooperativo en el aula*. Buenos Aires. Paidós

Perrenoud, P (2004) *Diez nuevas competencias para enseñar*. Barcelona. Graó.

Quintana i Albalat, J., Higuera Albert, E. (2007). *Les WebQuest, una metodologia d'aprenentatge cooperatiu basada en l'accés, maneig i l'ús de la informació de la xarxa*. Barcelona. Universitat de Barcelona (Ed.),

Ramil Ferreiro, Xosé. *Webloggers, nuevos periodistas*. En *Ciberp@is*, nº 19, de febrero de 2002.

Tíscar Lara (2007). *Blogs para educar. Usos de los blogs en una pedagogía constructivista*. Recuperat el 20 març 2008 a <http://www.campusred.net/telos/articulocuaderno.asp?idarticulo=2&rev=65>

Document sobre les competències del títol de grau de mestre (2006) Facultat d'Educació i Psicologia. Universitat de Girona. (Document de treball)

Los 'weblogs' cumplen diez años de agitación. Recuperat el 18 de març 2008 a http://www.elpais.com/articulo/ocio/weblogs/cumplen/anos/agitacion/elpeputeccib/20070118elpciboci_1/Tes

Qüestions i/o consideracions per al debat

- Les plataformes docents han d'anar adoptant les noves possibilitats tecnològiques que van apareixen.
- Com es pot assegurar l'autoria de les produccions de l'alumnat que es presenten en format digital? Es pot avaluar a partir d'aquests documents?
- El professorat, ha de prendre consciència que la majoria de l'alumnat és "nadiu digital" i per tant adequar les seves demandes de treball a aquesta nova realitat?
- El seguiment de treballs d'aquesta tipologia demanda molta dedicació per part del professorat. Com s'ha de contemplar en el nou EEES i en la planificació dels nous títols de Grau?